

סוף ליחסי ריאד-וושנינגטון

לסעודים נמאס מאובמה; מזל שזה הדדי (מקור: ynet)

יש שלושה דברים שאנשים מנסים לחזות ונכשלים בו בעקביות: סוף העולם, קריסת סין ונפילת בית המלוכה הסעודי. ב-1995 סיפרו [ההשחיתות בעקבות גילוי הנפט](#) תכריע את המדינה. זה לא קרה. ב-2003, בעקבות פיגועי ה-11/9, [סיפרו שהאיסלמיסטים](#) והבעיות המבניות יכריעו את המדינה. גם זה לא קרה. ועכשיו, בסוף 2015 שוב עלו תחזיות [שהנפילה במחירי הנפט](#) תביא לסופו של בית סעוד. בהחלט יכול להיות -17-2016 יהיו הסוף של ערב הסעודית, אבל לא בגלל הנפט.

קראו את [הידיעה הבאה](#): אובמה נחת בערב הסעודית לכנס מנהיגי המפרץ. בעוד שאת שאר המנהיגים קיבל המלך עצמו, אובמה נאלץ להסתפק במושל מחוז ריאד. זו השפלה דיפלומטית בלי ספק, דומה לשגריר הטורקי שהושבנו על כסא נמוך. מדוע שסעודיה תעשה זאת?

ההסבר שניתן הוא שאובמה שוקל לחשוף 28 עמודים מסווגים מדו"ח על פיגועי ה-11 בספטמבר. העמודים, אם יחשפו, יכולים לקשור ישירות בין בכירים בממשל הסעודי ופיגועי הטרור. הוסיפו לזה חקיקה בקונגרס המבקשת לאפשר למשפחות נפגעי הפיגועים לתבוע ממשלות זרות וערב הסעודית תהיה חשופה למאבק משפטי שיפגע במעמדה הבינלאומי. בתגובה לקידום החקיקה, [הסעודים איימו למכור נכסים אמריקאים](#) ולפגוע בארה"ב כלכלית.

ההסבר, גם אם נכון, הוא הסבר נקודתי. הוא הסבר נקודתי, מפני שהוא מעלה שאלה אחרת: למה רק עכשיו הבית הלבן שוקל לחשוף את העמודים הללו? ולמה רק עכשיו, עשור וחצי אחרי הפיגועים, הקונגרס מקדם חקיקה שתאפשר למשפחות הנפגעים לתבוע ממשלות זרות? התשובה: לפני כן, ליחסים עם הסעודים היה משקל גדול יותר בושינגטון. כל עוד ערב הסעודית נתפסה כמדינת מפתח עבור האינטרסים האמריקאים באזור, היא הייתה מוגנת. כעת, כשהאמריקאים מעבירים את תמיכתם לאיראנים, סעודיה כבר אינה חשובה.

האם ארה"ב תומכת באיראן? בוא נסתכל בעובדות. ב-2006 [דו"ח של הקונגרס](#) קבע שיש להתחיל במגעים דיפלומטיים ישירים עם איראן וסוריה לשם ייצוב עיראק. ב-2012, ארה"ב פתחה ערוץ שיחות חשאי עם איראן לשם הגעה להסכם על תוכנית הגרעין. [הסעודים הרגישו נבגדים](#) ואיימו בתקיפה של איראן. גם [קרי](#) וגם [אובמה](#) ניסו להרגיע את מדינות המפרץ שארה"ב מחויבת לביטחונן. אך בעוד שאובמה מבטיח להגן על האינטרסים שלהן, איראן הגדילה את השפעתה במזרח התיכון: בעיראק, [כוחות איראנים הם חלק פעיל מהצבא העיראקי](#). בעוד האמריקאים רואים בהשתתפות האיראנית תרומה חיובית למאבק בדאע"ש, עבור הסעודים זו עוד הוכחה [לשליטת טהרן על בגדאד](#). בסוריה, בעוד כוחות אסד זוכים לא רק לתמיכת איראן אלא גם רוסיה, סעודיה לבדה במערכה. ארה"ב מנהלת תקיפות אוויריות נגד דאע"ש (ארגון סוני) [וחיסול בכירי אל-קאעידה](#) הפועלים כחלק מג'בהת א-נוסרה (בו [תומכות סעודיה וטורקיה](#)). בתימן, סעודיה מנהלת מלחמה נגד החות'ים [ש](#) שבטים שיעיים שמרדו בממשלה הסונית [בתמיכה איראנית](#). התמיכה האמריקאית במלחמה מוגבלת לשיתוף במודיעין ועזרה לוגיסטית וגם זו נמצאת בסכנה: בימים אלה [מקודמת חקיקה בסנאט להגביל את מכירת התחמושת לסעודיה](#) עקב הפגיעה באזרחים חפים מפשע.

כל אלה מביאים את [סעודיה לחוש שהיא נמצאת בסכנה חמורה](#) ומתמודדת לבד במערכה נגד איראן. לראשונה מזה עשורים, היא אינה יכולה לסמוך על ארה"ב שתגן עליה מפני תוקפנות: האמריקאים לא זקוקים לנפט והם עייפו מלשלוח חיילים למות במלחמות רחוקות מהבית. לבית סעוד לא נותר אלא לאמץ מדיניות עצמאית ואגרסיבית לשם הבטחת עתיד הממלכה ועצירת השאיפות האיראניות. בהצלחה.